

7.10.2013

Liikenne- ja viestintäministeriö

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ajokorttilain (386/2011) muuttamisesta

Asia: Autoliiton lausunto

Yleistä

Autoliitolta ei ole pyydetty lausuntoa asiassa. Pidämme kuitenkin asiaa niin tärkeänä, että siitä on tarpeellista lausua, jotta kuluttajien ja opetusluvalla ajokorttia hankkivien näkökulma tulee yritystoiminnan lisäksi huomioiduksi asiaa valmisteltaessa.

Kokonaisuutena esitetty luonnos on hyvä ja opetuslupaopetuksen eriyttäminen perusvaiheessa on järkevä toimenpide. Autoliiton kesällä 2013 tekemä selvitys yhteisopetuksen hinnasta ja saatavuudesta on yhtenevä TraFin kanssa. Opetuslupaopetuksen palauttaminen entiselleen poistaa autokoulujen alueellisen ja valtakunnallisen monopoliaseman sekä mahdollistaa edullisemman tavan hankkia ajokortti. Esimerkiksi Ruotsissa opetusluvan suosio on huomattavasti suurempi. Tällä ei ole kuitenkaan havaittu olevan heikentäviä liikenneturvallisuusvaikutuksia.

Yksityiskohtaiset perustelut

Luonnoksessa esitetään muutoksia opetuslupaopettajan kokeeseen. Kokeen kysymyksiä ja arvostelua kiristettäisiin. Esitettyä muutosta ei ole perusteltu luonnoksessa kovinkaan syvällisesti. Riippumattomissa tutkimuksissa ei ole osoitettu puutteita opetuslupaopettajien nykyisessä näkemyksessä opettamisesta. Vastaavasti opetuslupaoppilaiden pärjääminen liikenteessä ei ole ollut autokouluoppilaita heikompaa. Mopokortin osalta keväällä julkaistu TraFin selvitys osoittaa, että opetuslupaoppilaat ovat pärjänneet liikenteessä muita paremmin. Mikäli tästä huolimatta koetta nyt kiristetään, tulee TraFin riittävän ajoissa varmistaa uuden tutkinnon mukaisen opetusmateriaalin saatavuus uuteen kokeeseen osallistuville.

Opetuslupaopetuksen piiristä ei ole Suomessa osoitettu löytyvän harmaata taloutta, vaikka huhuja asiasta onkin levitetty julkisuudessa. Opetuslupien saajat ovat aina viranomaisten tiedossa, joten asian valvonta ei myöskään ole vaikeaa. Näin ollen lupien määrän rajoittaminen ei ole tarpeellista. Ruotsissa vastaavasti opetusluvalla saa opettaa 15 oppilasta yhtä aikaa ilman perhesidonnaisuutta.

Mopojen ja moottoripyörien muutokatsastuksesta luopuminen on järkevä esitys. Esityksessä esitetään, että nyt säädettäisiin myös B-luokan ajoneuvojen opetuslupavarusteiden poistamisesta muutokatsastuksessa. Tässä yhteydessä on syytä varmistaa, ettei luoda järjestelmää, jossa katsastusyrityksille syntyy laskutusautomaatti, jolla polkimen, imukuppipeilin ja magneettikolmion poistamisen todentaminen maksaa opetuslupalaisille jatkossa 60 euroa lisää muutokatsastuksen hintana. Nyt asiasta on selvitty yhdellä noin 60 euron maksulla muutettaessa ajoneuvo opetusajoneuvoksi.

Yhteisopetuslupamallista luopumisella ei juuri ole vaikutuksia yrityksiin. Yhteisopetusmalli ei ole edellyttänyt yrityksiltä lisäinvestointeja. Suomen Autokoululiiton edustajat ovat julkisuudessa todenneet opetuksen käynnistyessä, että yhteisopetuksella ei ole heille taloudellista merkitystä. Yhteisopetusoppilaita on alle kymmenen autokoulua kohden vuodessa.

Muu ajokorttilain kehittämistarve

Opetuslupaopetus on monissa Euroopan maissa moninkertaisesti suositumpaa kuin Suomessa. Tästä huolimatta muissa maissa ei ole vaatimusta asentaa ajoneuvoon lisäpolkimia tai muuten muutoskatsastaa niitä opetuskäyttöön. Meillä tulisi tehdä nopeasti riippumaton tutkimus siitä, onko jarrupolkimen asentaminen vain Suomessa välttämätöntä ja onko siitä saatu vastaavaa hyötyä opetuksessa. Ajoneuvon muuttamisesta opetuskäyttöön muodostuu katsastuksineen noin 300 – 500 euron kustannukset. Nämä vaatimukset rajoittavat myös ajoneuvojen käyttöä opetuksessa.

Ajokorttilain uudistuksessa tuotiin mukaan opetukseen uusi autokouluissa suoritettava harjoitteluvaihe. Autoliiton saaman palautteen perusteella harjoitteluvaiheen oppilaat eivät ole kokeneet saavansa hallituksen esityksen perustelujen mukaista hyötyä opetuksesta. Opetuksen laatu ja taso vaihtelevat voimakkaasti autokoulujen välillä ja lisäksi opetus on osoittautunut huomattavasti arvioitua 120 euroa kalliimmaksi. Nyt olisi nopeasti arvioitava erillisessä riippumattomassa tutkimuksessa harjoitusvaiheesta saatavan hyödyn ja siitä aiheutuvien kustannusten vastaavuus. Mikäli riittävää vastaavuutta ei voida osoittaa, niin tulisi myös harjoitteluvaiheesta luopua kokonaan.

Ajokortin teoriaopetuksen institutionaalisen aikaan ja paikkaan sidotun opetuksen rinnalle tulisi kehittää uusia nykyaikaisia opetusmuotoja, joissa hyödynnetään uutta tekniikkaa ja omaehtoisen oppimisen metodia. Nämä opetustavat saavat jatkuvasti enemmän sijaa aina peruskouluopetuksesta lähtien. Kehittämällä ja kiristämällä tutkintoja, voitaisiin nykyistä teoriaopiskelua suorittaa autokoulujen sijaan enemmän omaehtoisesti ja sitä voitaisiin antaa osana koulujen opetusohjelmaa.

Kunnioitavasti,

Pasi Nieminen

Autoliitto Ry